

LIKABEHANDLINGSPLAN/ PLAN MOT KRÄNKANDE BE- HANDLING

För respekt, hänsyn, samarbete

och kamratskap

Mot diskriminering och andra

kränkningar

Alvhemsförskola

Ht 2012- VT 2013

Alvhemsförskola vision

Vi är alla olika men lika mycket värda.
Alla skall bli sedda, hörda och bekräftade.
Vi motverkar alla former av förtryck, diskriminering och kränkningar

Verksamhetens långsiktiga mål

Att stärka barnens självkänsla. Vi lär barnen att visa hänsyn och ha förståelse för varandra och bemöta varandra med respekt. Öka förståelse för allas lika värde oavsett kön kultur. Vi låter barnen vara med att påverka och fatta beslut med oss vuxna i förskolan. Motverka alla former av förtryck, kränkningar och diskrimineringar.

Definitioner

Diskriminering: en person missgynnas genom särbehandling på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder

Trakasserier: ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna

Kränkande behandling: ett uppträdande som utan att ha samband med någon diskrimineringsgrund kränker en elevs värdighet

Kränkningar kan vara

- fysiska (t.ex. att bli utsatt för slag och knuffar)
- verbala (t.ex. att bli hotad eller kallad hora, bög eller fetto)
- psykosociala (t.ex. bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning)
- text- och bildburna (t.ex. klotter, brev och lappar, e-post, sms och mms)

En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande, dvs **mobbing**.

Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde.

Främjande

Vi vill synliggöra och bejaka mångfalden.

- Genom att vi vuxna är goda förebilder. Vi tänker på hur vi pratar med barnen och varandra. Genom att inte ställa ledande frågor ger vi utrymme för barnens egna tankar och funderingar.
- Alla barn blir sedda och bekräftade varje dag. Vi möter upp varje barn vid lämning så de känner sig välkomna. Vid samtal och samlingar låter vi alla barnen vara delaktiga. Vagnen åter upptar talar stenen som går runt till alla barn och man har möjlighet att stå över. För att visa hänsyn och respekt för varandra.
- Vi behandlar pojkar och flickor likvärdigt och ger dem samma möjligheter och utmaningar. Vi formar lekmiljöer så de inbjuder båda könen.
- Vi hjälper barnen till att kunna uttrycka sina känslor och åsikter. Genom livskunskap lär vi barnen hur vi är mot varandra. Vid temaarbeten varje år får vi in känslorna för att stärka barnens självkänsla och empati. Vi använder oss av sagor, handdockor och rollspel samt bild som hjälpmedel.
- Vi arbetar kontinuerligt med kompisbegreppet och lär barnen ”Hur är jag en bra kompis?”.
- Vi verkar för ett gott och nära samarbete med vårdnadshavare. Vi har tillverkat material som kartlägger inne och utemiljön. Där kan barnen enkelt med smajlisar visa oss i vilka miljöer de känner sig osäkra. Kartläggningen har medfört att pedagogerna vet var de behöver vara extra tillgängliga och observanta.
- Vi bejakar olika familjekonstellationer. Det är en rättighet att kunna vara stolt över sin familj. Vi använder oss av rollekar och sagor.
- Vi formar verksamheten så att alla kan delta. En självklarhet är att alla barn enligt diskrimineringsgrunden har samma rättigheter tex kön, etnisk tillhörighet, religion, annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning.
- Vårdnadshavares synpunkter beaktas på skolråd och föräldramöten genom diskussionsfrågor. Vi har en brevlåda där vårdnadshavare kan lägga sina synpunkter.

Förebyggande (handlingsplan för året)

Det förebyggande arbetet sker i möte mellan barn och vuxna. I enlighet med läroplanens strävansmål för normer och värden arbetar vi med demokratiska värderingar, respekt för människovärdet och god kamratskap. Men vad som är viktigast är att personalen i den dagliga verksamheten förmedlar verksamhetens värdegrund i alla möten med barnen.

All personal, barn och vårdnadshavare ska känna till handlingsplanen mot kränkande behandling. Planen finns i pärmar på respektive avdelning och vid inskolning upplyser vi om den.

Förebyggande arbetssätt

- * Pedagogerna är alltid i närheten där barnen finns.
- * Utvecklingssamtal erbjuds varje termin.
- * När ansvarig pedagog misstänker att något har eller håller på att ske, lyfts frågan till diskussion i arbetslaget.
- * I vår verksamhet lägger vi extra fokus på hantering av konflikter, att barnen ska förstå rättigheter, skyldigheter och hur man bemöter varandra och varandras olikheter.
- * Personalen är hela tiden i direkt närhet där barnen finns eller i leken. Kan gälla både det utsatta barnet och de/dem som utsätter andra.
- * Vid APT och avdelningsmöten utvecklar vi och planerar vårt arbetekring likabehandlingsplanen.

Kartläggning

Så här kartlägger vi:

- * Vi gör barnintervjuer om barnens trivsel på förskolan. (året runt)
- * Vi är observanta vad barnen uttrycker i lek och bild (året runt)
- * Vi observerar barnen och barngruppen med fokus på det sociala samspelet. (året runt)
- * Vi kartlägger inne miljön med bilder och frågeformulär till barnen. (oktober)
- * Vi kartlägger ute miljön med bilder och frågeformulär till barnen. (mars)
- * Vi dokumenterar händelser i gruppen och på individnivå. Denna dokumentation använder vi sedan när vi skriver vår nya likabehandlingsplan. (året runt)
- * En viktig punkt är att vi vuxna inte kränker barnen. Diskussioner kring detta vid varje APT möte. (året runt)

När vi har gjort en kartläggning analyserar vi resultatet och använder oss av det resultatet för att göra åtgärder. Dessa åtgärder förs sedan in i likabehandlingsplanen.

Rutiner för akuta och uppföljande åtgärder vid inträffade kränkningar

Barn-barn

- Vi skiljer på barnen när vi märker att leken inte fungerar.

- Samtal med barnen kring aktuell händelse. Allas upplevelser blir lyssnade till och bekräftade på vår förskola. Vi använder oss av kompissamtal.(lek)
- Berörda barn observeras.
- Förskolans chef informeras.
- Anmälan till verksamhetschef
- Diskussion i arbetslaget, eller med andra kollegor kring vad det är vi ser och vad det betyder.
- Ansvarig pedagog samtalar med barnets vårdnadshavare.

Vuxen-barn

- Förskolechefen informeras
- Förskolechefen samtalar med de inblandade.
- Förskolechefen kontaktar vårdnadshavare.
- Anmälan till verksamhetschefen.
- Förslag på åtgärder dokumenteras.
- Om inte diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling upphör tas hjälp av förvaltningsledningen om det fortsatta arbetet.

Vuxen-vuxen

- Förskolechefen informeras
- Förskolechefen samtalar med de inblandade.
- Anmälan till verksamhetschefen.
- Förslag på åtgärder dokumenteras.
- Om inte diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling upphör tas hjälp av förvaltningsledningen om det fortsatta arbetet.
- Om förskolechefen är involverad i diskriminering eller annan kränkning kontak-
tas förvaltningsledning som handhar ärendet.

Dokumentation

Skriftlig dokumentation av utredningen görs på förtryckt dokumentationsmall (bilaga till Likabehandlingsplanen, finns på Aleporten).

- Anmälan till verksamhetschef (Anmälningsstencilen finns i verksamhetshand-
boken)
- Vi upprättar en pedagogisk handlingsplan och uppföljning sker enligt hand-
lingsplan.
- Vid behov skrivs också en insatsblankett. Den upprättas av ansvarig pedagog
för berört barn. Åtgärder kan sättas in på organisations-, grupp- eller individ-
nivå.

Upprättande och utvärdering av planen

Delaktighet:

- barn/ elev
- personal
- föräldrar

Utvärdering

- Från februari till mars gör vi en utomhuskartläggning med alla barn. (Personalen)
- Skolråd och personal skall utvärdera planen i maj. (Rektor tillsammans med personal)
- Juni –augusti skriv en ny plan. (Rektor tillsammans med personal)
- Augusti presenterad den nya planen. (Rektor)
- I Oktober gör vi en inomhus kartläggning med alla barnen. (Personalen)
- Utvärdering av likabehandlingsplanen kommer att ske under maj 2013.

Enhetschefen är ytterst ansvarig för att planen genomförs och att den årligen utvärderas och det skrivs en ny.

När vi har gjort en kartläggning eller utvärdering analyserar vi resultatet och använder oss av det resultatet för att göra åtgärder. Dessa åtgärder förs sedan in i likabehandlingsplanen.

Information, frågor eller anmälan

Förskolechef: Ulrika Samuelsson, <tel:0303-330522>,

e-post: ulrika.samuelsson@ale.se

Om du inte får den hjälp du önskar, kan du vända dig till Barn-och elevombudet på skolinspektionen, tel: 08 5860200, e-post: beo@inspektionen.se

Styrdokument

FN:s konvention om barns rättigheter:

Ur artikel 28:

”Konventionsstaterna skall vidtaga alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att disciplin i skolan upprätthålls på ett sätt som är förenligt med barnets mänskliga värdighet och i överensstämmelse med denna konvention.”

Arbetsmiljölagen 3 kap § 2a

”Arbetsgivaren skall vidta alla åtgärder som behövs för att förebygga att arbetstagaren utsätts för ohälsa eller olycksfall” (gäller även barn/elever i skolan)

Skollagen

1 kap 5 §

”Utbildningen skall utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor
Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling....”

6 kap §§ 8-9

”Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.”

Skolförordning 2006:1083

En likabehandlingsplan enligt diskrimineringslagen och en plan mot kränkande behandling enligt skollagen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad

Diskrimineringslagen

Den som bedriver verksamhet som avses i skollagen får inte diskriminera någon elev.
(2 kap 5 §)

En utbildningssamordnare ska varje år upprätta en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att dels främja lika rättigheter och möjligheter för de elever som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning, dels förebygga och förhindra trakasserier. (3 kap 16§)

Litteraturtips - barnböcker utifrån likabehandlingsplanen

På förskolan ska vi arbeta förebyggande för att förhindra diskriminering och trakasserier. I Lika-behandlingen anges litteratur som ett viktigt redskap i det arbetet.

Den här listan är bara några exempel på barnböcker som på något sätt kopplade till de olika diskrimineringsgrunderna. De kan fungera enbart för att ”bredda vyer” och eller som diskussionsunderlag. Biblioteken hjälper också gärna till att hitta böcker utifrån olika teman.

Böcker med genusperspektiv, berättelser som bryter mot stereotypa könsroller:

Gunilla Bergström: **Alfons och Milla, Är du feg Alfons Åberg** mfl (Alla känner Alfons, en alldeles vanlig kille som inte gillar att slåss och gärna leker med sin tjejkompis Milla)

Quentin Blake: **Fru Sunesson kör så det ryker** (en halsbrytande färd med den fartiga fru Sunesson)

Lena Frölander-Ulf: **Sagan om prinsessan Bulleribång** (Prinsessan ska precis gifta sig när hennes prins blir bortrövad. Hon får ge sig ut i världen och rädda honom)

Cornelia Funke: **Riddare utan namn** (Prinsessans bröder retar henne för att hon är svag – men vem räddar vem till slut?) Lotta Geffenblad: **Astons stenar** (Aston är en väldigt omhändertagande liten hundkille, han tar hand om alla ensamma stenar han hittar- men de blir lite för många.)

Per Gustavsson: **Så gör prinsessor, När prinsessor fyller år** och **När prinsessor tar semester** (Prinsessor kan minsann vara söta och finklädda och samtidigt dräpa drakar eller spela hockey)

Ann Gutman: **Puss** (en småbarnsbok med pappor som pussar sina små. Finns också **Kram** – där är det mammor) Anna Hedwall: **Sandalerna** (Vad händer när lillebror ärver storasysters rosa sandaler?)

A Jacobsson & S Ohlsson: **Ful-Otto** (Ful-Otto är elak, bråkig och hatar tjejer. men så får han Emelie som granne)

Titti Knutsson. **Händig Hanna lagar bilen, Händig Hanna och bondgården** och **Händig Hanna lagar pappa** (Hanna är en driftig, självsäker tjej som kan fixa det mesta)

Thierry Lenain: **Har Loppan snopp?** (Är De Med Snopp verkligen tuffare än Dom Utan Snopp?)

Pija Lindenbaum: **Kenta och Barbisarna** (Kenta är bra på att skjuta mål, men idag vill han faktiskt leka med sin Barbie. Men får han vara med tjejerna?)

Andreas Palmaer: **Cirkus Bestivus** (En bok om att göra det man är bra på – oavsett om man är kille eller tjej)

Siri Reuterstrand: **Ellis går till tandläkaren, Ellis blir mörkrädd, Ellis kommer bort, Ellis får ett syskon** och **Ellis nya vän.** (små böcker om ett litet barns vardag. Om Ellis är en pojke eller flicka anges dock inte, det är upp till läsaren)

Anna Clara Tidholm **Alla får åka med** (En bok för mindre barn. Flickan kör lastbilen och alla får åka med på flaket.)

J och T Wieslander: **Mamma Mu cyklar, Mamma Mu bygger koja** mfl (Mamma Mu är en både fartig och tankfull ko som går sin alldeles egna väg)

Martin Widmark. **Sjörövar-Rakel och kapten Snorfinger, Riddar-Rakel och de tre stordåden, Mirakel-Rakel rekordmamma** och **Racer-Rakel och fångarna i svinstian** (Rakel är en fartig tjej med stor fantasi som hittar på äventyr tillsammans med sina kompisar med lite annorlunda roller och slut än i de klassiska sagorna)

Böcker som bryter mot hetero- och kärnfamiljsnormen, dvs visar att familjer och relationer kan se olika ut:

- Gunilla Bergström: Böckerna om **Alfons Åberg** (Alfons bor med sin pappa)
Marie Bosson Rydell: **Kråkes familjer** (Faktabok för barn om olika familjer)
Anita Jeram: **Tre små sockergryn** (Mamma Kanin, kaninungen Sune, Fröken Mus och Lilla Ankan är en lycklig familj – fast de är så olika)
Åsa Karsin: **Värsta prutten Lolly!** (Lolly är en galen tjej med två pappor. Hon har just lärt sig prutta med armhålan, men det passar sig inte alltid)
Pija Lindenbaum: **Lill- Zlatan och morbror Raring** (En berättelse om svartsjuka. Ellas favortimorbror träffar en ny kille)
Pija Lindenbaum: **Else-Marie och småpapporna** (En bok om att familjer kan se väldigt olika ut. Else Maris inte *en* pappa, utan tio pyttesmå)
A Lundborg & M Tollerup Gokavic: **Malins mamma gifter sig med Lisa** (En skildring av hur en familj med två ”mammor” kan fungera i praktiken)

Böcker om barn i andra länder och barn med annan etnicitet och religion i Sverige:

- Emma Adbåge: **Hämta Joel** (en bok om adoption)
Gunilla Bergström: **Alfons och Soldatpappan** (Alfons Åberg får en ny kompis och hans pappa har upplevt krig på riktigt)
Niki Daly: **Kwela Jamela- Afrikas drottning, Kwela Jamela och Julia och Kwela Jamela var är du?** (Härliga bilderböcker om en tuff liten sydafrikansk tjej som hittar på bus)
Niki Daly: **Söta Salma** (Rödluvan och Vargen-tema från Sydafrika)
Christian Epanya: **Papa Dips Taxi** (Många möten sker i Papa Diops Taxi. En färgsprakande berättelse från Afrika)
Ingvor Goyeryd: **Pyret får en lillebror, Pyret åker till Indien, och Pyret börjar skolan** (Pyret är adopterad från Indien och ser annorlunda ut jämfört med sina föräldrar och de andra barnen)
Gunnel Gråhs: **Tutu och tant Kotla och Syrma och Tocke Broms** (Små enkla som handlar om möten mellan olika människor och olika kulturer i förorten)
Rindert Kromhout: **Lilla Åsnan och pappa, Lilla Åsnan och födelsedagspresenten** mfl (Egentligen helt vanliga vardagsberättelser med Lilla Åsnan i huvudrollen, men ett bra diskussionsämne är Mamma Åsnas heltäckande klädsel)
Viveka Sjögren: **Den andra mamman** (En bok om att hitta nya sidor hos sig själv och hur krångligt det kan vara att göra något så enkelt som åka buss om man är ny i Sverige)
Viveka Sjögren: **Den dagen** (En bok om krig, rasism och flyktingar – ett tungt tema som med ett fågelperspektiv anpassas till barn och blir en fantastisk men sorglig liten bok)
Eva Susso: **Rita** (Rita bor i Sverige men längtar efter farmor i Gambia som hon aldrig träffat)
Siv Widerberg: **Räkna med Tvillingarna** (En räknasaga från 1-10 med en multikulturell familj i huvudrollen)

Böcker om barn med funktionsnedsättning:

- Jens Ahlbom: **Jonatan på Måsberget** (Alla de andra barnen har vingar och kan flyga –men inte Jonatan)
Gunilla Bergström: **Ramsor och Tramsor med Bill och Bolla och Tokigt och klokt med Bill och Bolla** (Bills lillasyster är inte alls som andra barn)
Inger Sandberg: **En fin dag för Johan** (Johan är en pojke med svår allergi)
Jeanne Willis: **Detta är Susanna** (Susanna är en vanlig tjej som leker och busar – fast hon är rullstolsburen. Det får man inte veta förrän på sista bilden i boken)